

WWF

SLOVAKIA

Rieky a krajina okolo nich

WWF Slovensko

Informačný deň k Dohovoru o krajine Rady Európy
2023

29. Marec 2023, Zvolen

Martina Paulíková

- **riecky a krajina okolo nich**
- **v akom stave sú naše rieky**
- **riečny ekosystém, povodie, riečna krajina**

Foto: Michal Wieszik

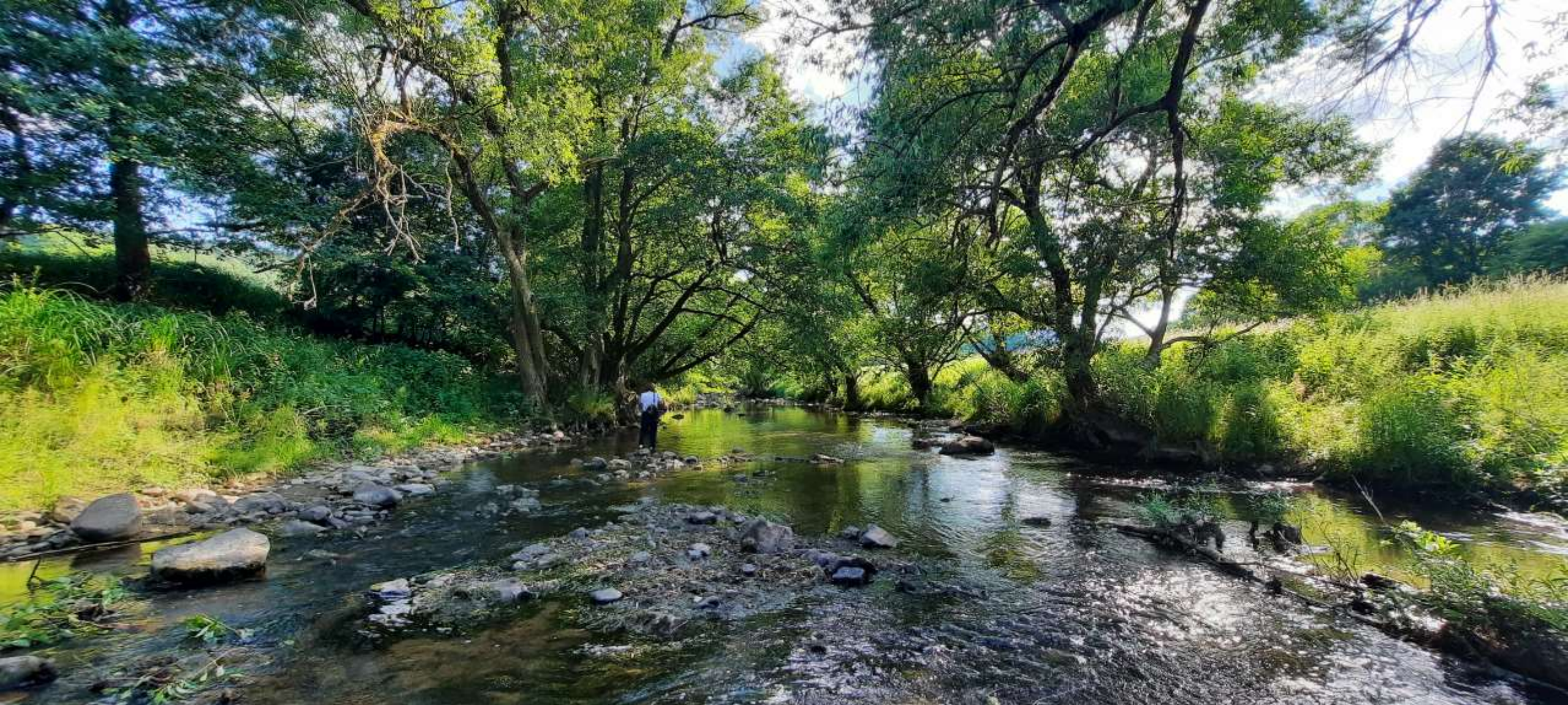

Foto: Viera Minarovičová

Foto: Miroslav Očadlík

Foto: archív Za živé rieky

Foto: archív Za živé rieky

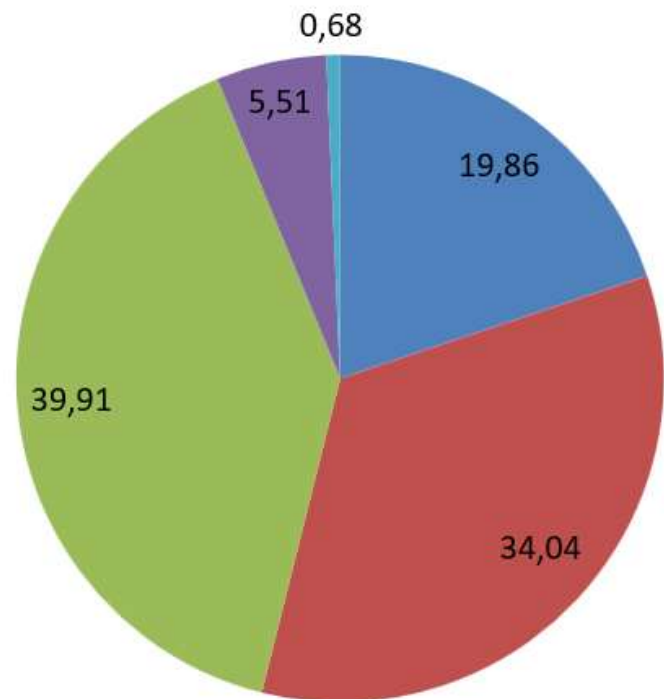

V akom stave máme (nielen) naše rieky

Podiel útvarov povrchových vôd - hodnotenie ekologického stavu/potenciálu - 2007

■ veľmi dobrý ■ dobrý ■ priemerný ■ zlý ■ veľmi zlý

Rieky a krajina okolo nich

Podiel útvarov povrchových vôd - hodnotenie ekologického stavu/potenciálu - 2012

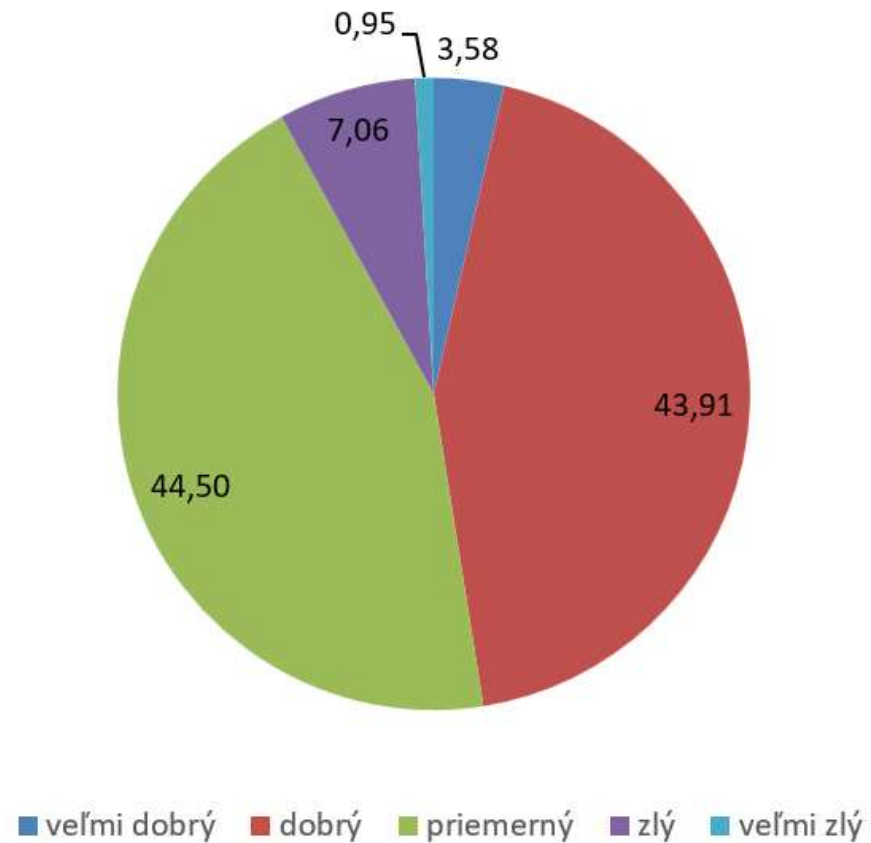

Foto: FB

Rieky a krajina okolo nich

Podiel útvarov povrchových vôd - hodnotenie ekologického stavu/potenciálu - 2018

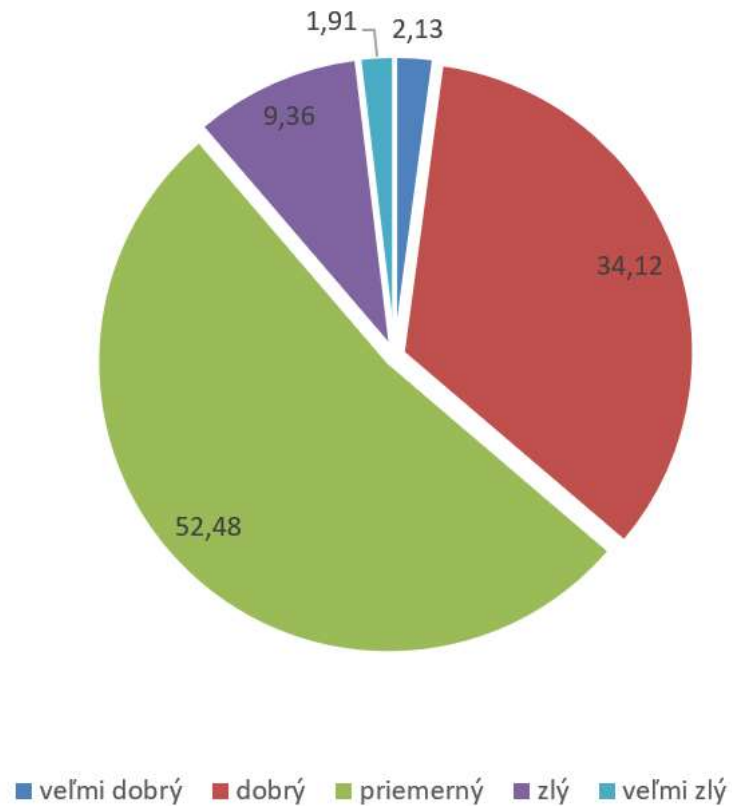

Foto: archív Združenie Slatinka

Rieky a krajina okolo nich

	% vodných útvarov povrchových vôd v dobrom a veľmi dobrom stave	% vodných útvarov povrchových vôd v horšom stave ako dobrom
2007	53,9	46,1
2012	47,49	52,51
2018	36,25	63,75

■ veľmi dobrý ■ dobrý ■ priemerný ■ zlý ■ veľmi zlý

Foto: FB Jaroslav Košťál

Foto: archív Združenie Slatinka

RIEČNA KRAJINA

- 90-te roky – prof. RNDr. Otakar Štěrba CSc.
- rieky a ich okolie = krajinný celok „RIEČNA KRAJINA“
- teória riečnej krajiny a jej ekologického kontinua

Rieka a krajina okolo

- krajinná ekológia začala brať rieku v spojitosti s okolitými zložkami ako jeden funkčný krajinný celok
- holistické chápanie – riečna krajina ako produkt fluviálnych procesov
- jej súčasťou je rad „objektov“, z ktorých každý je abiotickým základom biotických spoločenstiev

Hierarchický model priestorovej štruktúry

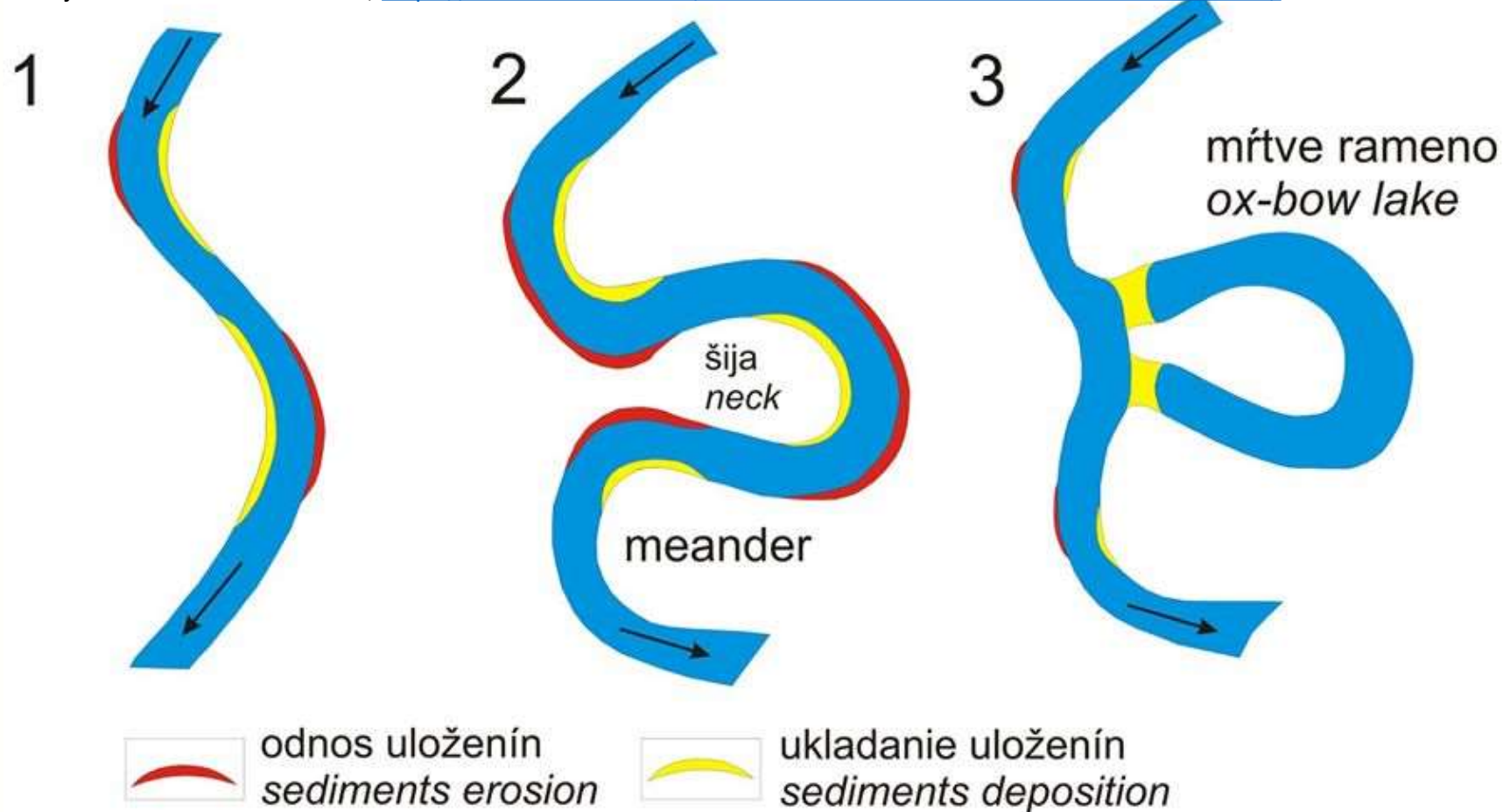
1. povodie – zemský povrch, ktorý prispieva vodou a sedimentami do nejakej riečnej siete v danom riečnom profile
2. zóna - areál vnútri povodia homogénny z hľadiska odtoku a produkcie sedimentov a krajinnej pokrývky
3. segment – časť zóny
4. riečna krajinná jednotka
5. riečny úsek
6. korytová jednotka
7. habitatová jednotka

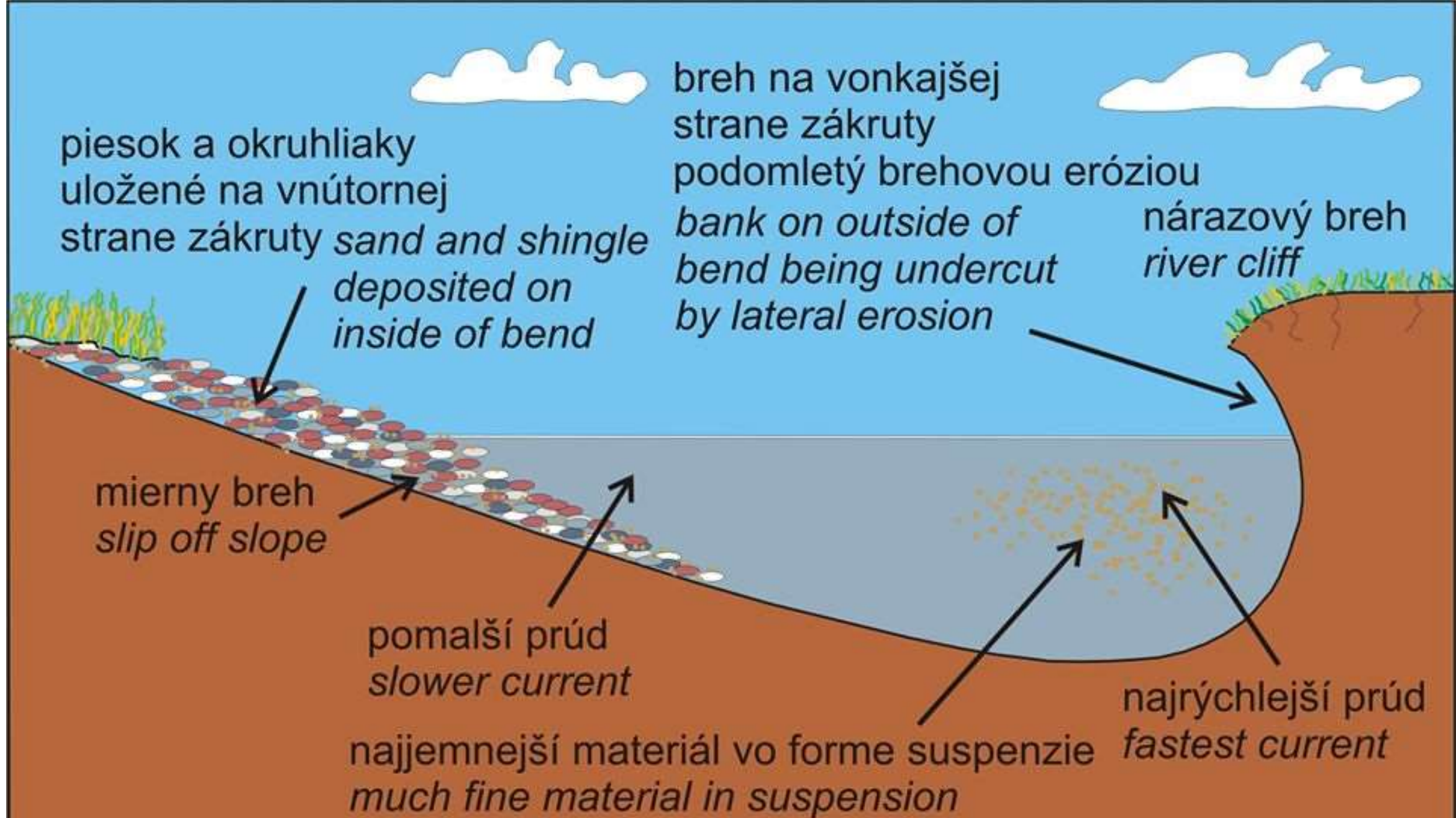
Zdroj: RNDr. M. Lehotský CSc., 2015

Morfologická štruktúra fluviálneho geosystému

Zdroj: FB Ústav vied o Zemi SAV, <https://www.facebook.com/%C3%9Astav-vied-o-Zemi-SAV-234090900436735/>

Zdroj: FB Ústav vied o Zemi SAV

<https://www.facebook.com/%C3%9Astav-vied-o-Zemi-SAV-234090900436735/>

Teória riečneho kontinua

- **koncept severoamerických autorov Vannote et al., 1980**
 - **pokus o vytvorenie modelu ktorý by integroval geomorfologické charakteristiky toku so štruktúrou a funkciou biotických spoločenstiev**
- **vodné toky sú otvorené systémy**
 - viac menej plynulé (kontinuálne) zmeny fyzikálnych faktorov (šírka, hĺbka, rýchlosť prúdenia, teplota) a organizmy a spoločenstvá v pozdĺžnom profile toku / riečnej sieti sa vyvíjajú v súlade s podmienkami prostredia
 - biologická zložka je adaptovaná na tieto gradienty fyzikálnych faktorov – kontinuálna výmena resp.

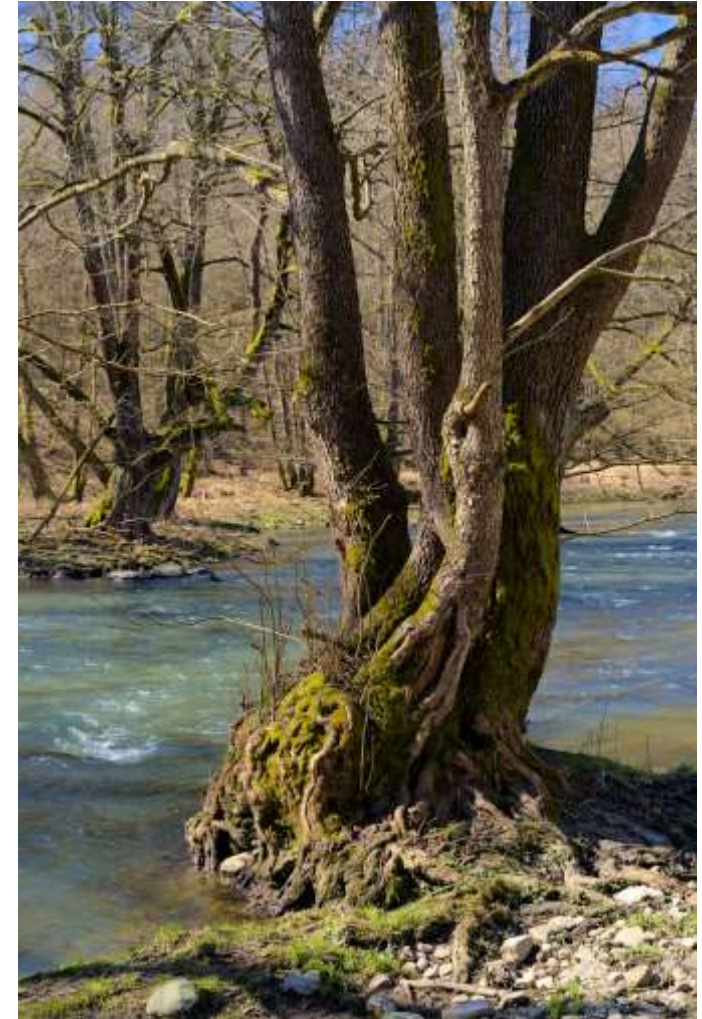

Foto: Ula Mičovská

Zdroje informácií

Cílek, V., Just T., Sůvová Z. a kolektív: Voda a krajina. 2017

http://slovakia.panda.org/co_robime/voda/

<http://ziverieky.sk/>

<https://www.sutazprevodu.sk/> a <https://www.ekopolis.sk/>

Európska environmentálna agentúra - <https://www.eea.europa.eu/sk/themes/water>

Ústav vied o Zemi SAV - <http://www.geo.sav.sk/sk/>

Prírode blízke opatrenia na zadržiavanie a efektívny manažment vôd -

<http://www.nwrm.eu/measures-catalogue>

Koncepcia na ochranu vodných zdrojov Európy -

http://ec.europa.eu/environment/water/blueprint/index_en.htm

Ing. Martina Paulíková, WWF Slovensko
mpaulikova@wwfsk.org
0915 811 195

